

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

A zsidónak politikai meggyőződése nincs és nem is volt soha, mert ő oly értelemben hazát, mint más ember, nem ismer, az ő hazája az egész föld. Rendesen a hatalommal tart, mert abból legtöbb hasznot húz; de ha az ellenzékenység jobban fizet, 24 óra alatt az ellenzék embere. Ép így adja-veszi a „hazát” is, ha jól megfizetik. A hazaárulás is nála, az ő szemüvegén nézre csak üzlet, rebach. Fő, hogy jól jövedelmezzen. Rákóczi Ferenc korában is nem egy árulást követtek el, amely elég szépen hozott a költélrevalóknak. A kurucok híres végvárát, Érsektájkort is zsidók irtották el. Képpich Ábrahám, Jakab és Mózes, továbbá Topoltschün Lázár voltak azok, akik valami Rottenstein tüzetiszttel összejátszottak és undok szolgálataik díjára 10 ezer forintot osztokodtak. És mi tovább is behunyjuk szemünket. Hagytuk, hogy a nyakunkra üljenek. Most már vergődünk, küzdünk, de reménehezen. Legalább a kitartásunk ne lohadjon, akkor lesz remény a szabadulásra!

A zsidó nagy mértékben konszummáló és teljesen nem termelő nép. Ez az oka, hogy ha a zsidó bevándorlás és népesedés bármely államban nagyobb arányokat ér el, a produktív munkásoknak erős nyomás alá kerülnek s a munkások közt az elégedetlenség feltétlenül jelentkezik. Nem létezik a földön az az állam, melyben, ha a zsidó népesség az 5%-ot eléri, ott kellemtelen szociális, sőt politikai bajok ne jelentkezzenek. A legérdekesebb a dologban az, hogy a zsidónak az igazi szociálistmusról fogalma sincs, a becsületés termelő munkát végző nép sorában egyet sem látunk közülök s mégis zsidó szájhősök állnak a szociálisták élén, s a fennálló társadalmi rend elleni izgatásból, a legtúlzott és legelcsépeltbb szociálista tanok hirdetéséből ők jutnak jövedelmező pénzforrásokhoz. Ugy látszik, Svájcban is kezdik érezni ezeket a körülményeket és igyekeznek jó előre védekezni. Hetvenezer polgár aláírásával kérvényt nyújtottak be kormányukhoz, melyben Svájc területéről a keleti zsidók kiutasítását kérik. Vajjon ott is „fehér terror” van?...

Kicsi és nagy ántánt, a mindenféle nációkból összetakolt gyáva, rabló társaság megcsontkította ezeréves hazánkat, de nyugodalmat utánna nem lel egyik sem. Mind több és több alkalommal hangzik fel külföldön a vészkiáltás, hogy kelet veszedelmével szemben egyedül Magyarország mentheti meg nyugatot. Félnék! Fogvaogva gondolnak a vörös rémre, amellyel meg kell birkózni. Mi legyűrtük már! Most őket

is mi védjük meg? Helyes! Megtesszük! De nem a csonka, amputált Magyarország, hanem az ezeréves Magyarország husz millió lakosával, természetes határaival, bevehetetlen erős falival: a Kárpátokkal.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarországot feltámadásában.
Amen.”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, okt. 2.

Az osztrák nép most teszi első próbáját a forradalom óta. A szociáldemokraták és kommunisták a tőlük megszokott undok harci modorral, terrorral, fejbeveréssel igyekeznek a választásokon többséget biztosítani. Erős küzdelem folyik különösen a keresztényszociálistákkal. Az utóbbiaknál nagyon bizakodó a hangulat, hogy a vidék becsületes keresztény népével legyűrik a vörösök uralmát.

Népszavazás Ausztriában.

Bécs, okt. 2.

Ausztriában erős készülétek folynak egy esetlegesen megejtendő népszavazásra, amelyen a Németországhoz való csatlakozás felől kell döntenie az osztrák népnek.

Vörös terror Bécsben.

Bécs, okt. 1.

A keresztényszociálisták képviselője tartotta beszédét a XVIII. kerületben, amelyen a szociáldemokraták nagyobb csoportja is megjelent és állandóan zavarták a szónokot. Erre a tömeg kizavarta őket a teremből. A szájhősök segítségért mentek és egy félszázad fegyveres „népörrel” tértek vissza. Hamarosan parázs verekedést rögtönöztek, amelynek a rendőrség vetett véget. A vörösök ott is ugyanazok, mint náunk. Kutyából szalonna, botból borotva sohasem lesz.

A lengyelek nagy győzelme.

Vársó, okt. 1.

A Poleziában harcoló lengyel csapatok a negyedik szovjet hadsereget teljesen szétverték. 12 ezer foglyot, ötven ágyút és 400 waggon hadianyagot zsákmányoltak. Az ellenséget tovább üldözik. Üldözés közben már benyomultak Kamelev-Podolovszkba, Podolia fővárosába, ahol az ukrán kormány székel.

Budapest, okt. 1.

A magyar nemzeti királyság pártja, amelynek élén Bartha állott, újjáalakult. Az alapszabályok kidolgozásáért Haller István közoktatásügyi miniszter, dr. Pekár Gyula államtitkár és Lukasich Géza bizattak meg.

Ferenc Ferdinánd iratait nyilvánosságra hozzák.

Bécs, okt. 1.

Ferenc Ferdinánd halála után katonai irodájában több értékes okmányt találtak, ami nagyon alkalmas arra, hogy érdeklődést keltsen. Különösen a volt trónörökös katonai és politikai naplója érdekes. Az utódállamok egyike azonban tiltakozott az iratok nyilvánosságra hozása ellen, úgyszintén a Hohenberg örökösök képviselője is bírói döntést kíván, aminek eredményeképp Mayr államtitkár elrendelte, hogy az iratok kiadása függőben tartandó az óvás elintézéséig.

Németország államesőd előtt?

Bécs, okt. 1.

A francia lapok a brüsszeli konferencián tett német jelentésekből azt olvassák ki, hogy Németország államesződre törekszik, hogy ezáltal mentesítse magát a wersaillesi békeszerződésben megállapított kötelezettségek alól. A németek ezen számítása szerintük hiába való, mert államesződ esetére is a nemzeti vagyon ugyanaz marad s a szövetségesek erre rátehetik kezüket.

A lengyel-orosz fegyverszünet.

Bécs, okt. 1.

Helsingfors-i jelentés szerint az általános központi végrehajtó-bizottság elhatározta a lengyel fegyverszüneti szerződés aláírását és Lengyelország, Ukrajna, Finnország és Lettorság függetlenségének és szuverenitásának fenntartása és korlátozás nélküli elismerését. A határokat nem a szovjetrendszer, hanem a rendes polgári elveknek megfelelően állapítják meg.

— **Hirdetmény.** Pápa r. t. város adóhivatala értesíti az adózó közönséget, hogy a város 1920. évi tőkekamatadó kivetési lajstroma a veszprémi m. kir. pénzügyigazgatóságtól érvényesítve leérkezett. Ezen lajstrom a városi adóhivatalánál folyó évi október 4-től 12-ig a városi adóhivatalban közzéemlére kitétetik s a hivatalos órák alatt betekinthető. Az esetleges fellebbezések a veszprémi m. kir. pénzügyigazgatósághoz címezve e hivatalnál is beadhatók.

Mi van a dereskei gazdasági munkások szeszjáromóságával?

Kálmán Adolf nagybérli, mint Dereske diktátora.

Szép eset! Jellemző a mai keresztény kurzus alatti *borzalmakra*, melyekről rémmeséket költenek a külföldre menekült zsidó és zsidókeresztény emigránsok. Példa rá Dereske község, amely nincs a világ végén, itt van a szomszédságunkban, ahol Kálmán Adolf, zsidó nagybérli úr valóságos diktátori hatalommal él és uralkodik. Hivatalos fórumokat, közlegeket semmibe sem vesz. Miatta a keresztény kurzus dorombolhat, fenyegethet, sőt uralkodhat is, ő tovább is ura és parancsolója marad Dereske községnek. A község pedig lótfút, hogy igazának érvényt szerezzen, mind hiába, mert ha a hivatalos fórumokon pártfogásba is veszik őket, a bérli fittyet hány mindenkinek, ha hivatalos, ha nem hivatalos.

Na, de lássuk csak mi is történt Dereskén?

Szeszkiutalás.

Veszprém vármegye, a kormány kiadott rendeletére, a dereskei gazdasági munkásai részére is kiutalt 58 liter szeszt, amelyet Kálmán Adolf nagybérli veit át. Ez eddig még csak rendben volna. Elvégre nem lehet az ellen senkinek kifogása, ha a szeszt Kálmán Adolf nagybérli veszi is át azzal, hogy azt a munkásoknak adja ki.

A munkások az előljárásnál.

Már most, hogy a munkások megkapták-e a szeszt, vagy sem, azt mi nem vitatjuk, de leszögezzük a tényt, hogy a gazdasági munkások felkeresték a község előljárási bizottságát, hogy szeszjáromóságukat nem kapták meg. Az előljárási köteleességhez híven felterjesztette a panaszt az alispánhoz, annak rendje és módja szerint.

Az alispán intézkedik.

Hát az egészen természetes, hogy az alispán sem hagyta annyiban a hozzá érkezett panaszt. Rövid úton, haladéktalan intézkedésre utasította a főszolgabíró, hogy a kiutalt szeszt adassa ki a munkásoknak. A főszolgabíró 5537/920. szám alatt el is rendelte, hogy Dereske község előljárási bizottsága a szeszt az igényjogosultaknak ossza ki.

Mit tett az előljárási bizottság?

A községi előljárási bizottság — köteleességhez híven — felsőbbségének egyenes utasítására felkereste Kálmán Adolf nagybérli és a főszolgabíró végzésére való hivatkozással követelte az 58 liter szesz kiadását. Tehát a hivatalos közlegek — hála és köszönet nekik — az egész vonalon megtették köteleességüket.

Akinek alispán, főszolgabíró, előljárási bizottság csak hekuba.

Az elmondottak dacára, alispán, főszolgabíró intézkedését az elkapott nagybérli semmibe sem vette és a szesz kiadását az előljárási bizottságnak megtagadta. Uraim! Hát van itt *fehér terror*? Itt, ahol egy zsidó bérli még ma is fittyet hány alispánnak, főszolgabírónak, községi bírónak és előljárási bizottságnak egyaránt! Nagyon be van az szesz-elve, aki azt meri állítani, hogy itt *fehér terror* dühöng.

Hát a közlegelő hogy is áll?

A községnek végre kiharították 120 hold (1000 □-ölel) közlegelőt, amelyre a községnek 115 darab marhája jár ki, a nagybérlinek pedig 70 darab sertése. Alhaszombér fejében a közlegelőt egy-egy darab állat után 1 mm. buzát követelt. A 115 mm. buza ára, a maximális árt véve tekintetbe, 57.500 koronát tesz ki. Azt hisszük, ebből az összegből az egész bérletet ki lehetne fizetni! Természetes, a község nem nyugodott ebbe bele. Appellált. Erre kiszállt a gazdasági albizottság egy megbízottja a községbe és most már 200 koronával is megelégedett volna a főbérli úr!

Hol a szerződés?

Egykettőre megindultak tehát e tekintetben a tárgyalások. A község hajlandónak mutatkozott még a 200 koronás lehetetlen magas árat is megfizetni, csak annyit kért, mutassa meg a nagybérli eredeti szerződését, hogy meggyőződhessenek, miszerint túlmagas hasznot nem húz tőlük. A szerződést azonban még a mai napig sem mutatta meg. Hogy miért? Az az ő dolga.

Bérelmegállapítás.

A község erre kérte — sokorópátkai Szabó István kisgazda-miniszter tudtával és egyenes utasítására — a helybeli járásbíróstól az albérlési törvényes megállapítását. Volt is ez ügyben tárgyalás, amely még befejezve nincs.

Dobolják a bérletet.

Ennek dacára a főbérli úr a napokban kidoboltatta, hogy a főbérli az érdekeltek fizessék be. De hát mennyit? Ez a kérdés még eldöntetlen. Igaz, hogy a szegény megriadt és kényszerhelyzetben lévő lakosság egy részétől már természetben behajtotta, de a többi tisztán akar most már látni. A tisztánlátásnak pedig egyetlenegy módja van, ha Kálmán Adolf úr a szerződését megmutatja és ezzel meggyőzi a lakosságot, hogy a törvényes 10 százaléknál többet nem nyer rajtuk.

Egy métermázs buza, 15 drb. tojás, 1 pár baromfi és az összes adók.

A bérlet Szentmihálykor letelik. A község lépéseket tett, hogy megszerezze. A tulajdonos holdanként, bérlet fejében, 1 mm. buzát, 15 drb. tojást, 1 pár baromfit és az összes adók s terhek viselését kötötte ki. Vajjon fizetett ennyit vagy csak felét is a zsidó? Nem hisszük. Istenem! Uraim! Nagy jó Uraim! De nem tanultunk! De nem tanultunk semmit! De könnyen felejtünk! De könnyen!

Miniszter Úr! Sokorópátkai és Nagyatádi Miniszter Úrak! Nemzetgyűlési képviselő Úrak! Az ilyen birtokosok mielőbb, gyorsan kisajátítani teljesen, egy talpalatnyit sem szabad meghagyni, amelyen zsidó tenyésztnek, a kisgazdákat pedig megfojtának! Ezeket a panaszokat, követeljük, hogy hallgassák meg oda fenn is és a méltányosság, az igazságosság elvei

szerint szerezzenek érvényt úgy az egyik, mint a másik fél jogos követeléseinek. A gyengéket — sajnos, hogy még mindig ezt kell mondanunk — nem szabad magukra hagyni! Sürgős intézkedést kérünk!

Kicsinyek és nagyok.

Legtöbben vagyunk az országban mi kisgazdák és földművesek. Mi adjuk az ételt, a kenyeret. Ha kell, mi adjuk a katonát is. Mi vérünk legtöbben s a legértékesebb katonanyaggal is mi rendelkezünk.

A sokak által irigyelt „jólétünk”, csak látszólagos és a felületes szemlélőnek a szemében tűnik csak fel olyan irigyelt „jólétnek”. Alapjában nem az és még mennyi nélkülözés és szenvedés után jutunk ehhez is.

Birjuk a hőséget, a téli hideget. Állandóan az Isten szabad Ege alatt végezzük munkánkat. Esőben ázunk, melegben verejtékezünk. Állandóan ki vagyunk téve az időjárás viszontagságainak. A világháboruban mennyit szenvedtünk, nélkülöztünk, vereztünk. Dacoltunk az ellenséggel. Szembe néztünk minden viharral. Védjük ezeréves hazánkat. Nem mi rajtuk mulott, hogy az 1918. évi gyászos emléktől forradalommal a tónk szélére jutottunk. Mily orszolánbátor-sággal küzdött a gazda a fiával. Hősökké avattak bennünket. Rettettek ellenségeink. A magyar névnek hirt és dicsőséget szereztünk.

Mindezekért mit kaptunk cserébe? Nyakunkon ülnek még mindig a zsidó birtokosok és nagybérliők — tisztelet a kivételnek —, még saját keresztény nagyuraink is velük egy tüzet fújnak. Árendába nem adnak át még pár holdacsokát sem, vagy ha igen, olyan árt kérnek érte, amelyet megfizetni képtelenség. A múltban a háborúk egy-egy hőst birtokok adományozásával tüntették ki. A mostani nagybirtokok egy része szintén ily címen jutott birtokosaik tulajdonába. A mi csonka katonáinknál, rokkantjainknál kellene-e nagyobb hősök? És még azok is gúnyolódva utasítják el, ha néhány hold földet kérnek, akik hőstettek, hirnév nélkül, népnuzásból jutottak a földesurak előkelő helyére. Ezekhez kell elsősorban hozzányulni, de nem ám immel-ámmal, gyáván, hanem bátran, amíg nem késő. Ők sem féltek bennünket kiszípolozni. Mi kicsinyek így akarjuk, csak a nagyok álljanak mellénk és hozzanak nekünk is áldozatot. Mi rácsaptunk a kommunizmusra is, amelynek megdöntése után urainkat is visszahelyeztük a megillető helyre és most azt vesszük észre, hogy sokan közülük hamar és gyorsan felejtene. Kár! Mert így a megértés utolsó szála is elszakadhat.

Mit kérünk mi cserébe? Az édes anyai földből, a magyar földből csak annyit, amennyit okszerűen meg tudunk munkálni, hogy tisztességesen, emberhez méltóan megélhessünk. Ezt sem ingyen! A földnélkülekről pedig gondoskodjanak az erre illetékesek azzal, hogy törlesztéssel — de olyan törlesztéssel, amely nem emészti fel őket — hadd vehessenek földet. Ne feledjük el, ha csak azok kapnak pár hold földet, akik azonnal ki

tudják az árát fizetni, akkor azoknak a holdjait szaporítjuk, akiknek már eddig is van néhány száz belőle. Mi nem ezt akarjuk! A szegény, aki eddig csak robotos volt, szintén önálló, független kisgazda lehessen. Ezeknek kell a hóna alá nyulni az államnak, ha komoly a szándéka, hogy a földreformot közmegegyezésre megcsinálja. Mert ha van is egy kisgazdának pár hold sajátja, az sem bírja kifizetni a mai nagy árak mellett a földet. 4—5 és több tagu családjával örül, ha a legszükségesebb és nélkülözhetetlen cikkeket szűkösen be tudja szerezni családja számára. Hozzá még, ha a mostani állapotok soká tartanak, még szomorúbb jövőnek nézünk eléje.

Terményeink árát nap-nap után megállapítják, megmaximálják. Amit nem maximálnak meg, az még potom áron sem igen kel el. Terményeink ára állandóan lejjebb és lejjebb száll. Csudálatos! Az iparcikkek ára pedig ép ellenkezőleg folyton emelkedik.

A földárendákat pedig ma már örültséggel határos módon emelik. A kormány erőlyesen vessen véget ezeknek a folytonos emeléseknek. Tegye olcsóbbá az iparcikkeket. Ezáltal egy nagy társadalmi békét teremtené meg, amelyben megértenék egymást a kicsinyek és nagyok egyaránt.

Kalmár Ferenc
kisgazda.

Akiknek legjobban megfizetnek.

Bármerre járok-kelek, mindenhol azt hallom, milyen szerencsés a paraszt. Annak terem bőven buzája, krumpolja, kukoricája, van disznaja, teje, vaja, baromfia, egyszóval mindene, amit szeme-szája megkíván.

Pedig, hogy nincs, vagy ha van is, mi lesz belőle, arra alább rá fogunk mutatni.

Ott van pld. az a sokat hánytorgatott ökör-drágaság. Mennyit kell vesződni, mire az ember egy darab állatot felnevel? Évekig gondozni, ápolni. Vagy csak nem gondolják, hogy úgy nő fel, mint a bologdombó? Hangosan hirdetik, hogy egypár ökör ötven-, sőt százezer korona. Azt hiszik, ha elad az ember egypár ökröt, az már megy a tulipános ládába. Nincs mindenkinek az eladottak helyébe egy újabb pár, hogy azokkal tovább folytathatná a termelő munkát. Bizony, legtöbb esetben a szegény ember rá van utalva, hogy eladja, ha van, a két címeres ökrét, részben takarmánypórolási szempontból, részben pedig azért, hogy vegyen helyette sokkal silányabbakat és az így fennmaradó összegből fél tudja ruházni — legalább úgy-ahogy — családját. Erre támaszkodhatik egyedül, mert az ötszáz koronás gabonaárakból, a mai áruviszonyok mellett, lehetetlen felruházni, hozzá még el sem adhatják, mert le van zárva. Hanem az adót és más egyéb cölagokat, amik vele járnak: azt azért bevasalják rajtunk. Ma már mindenki gabonáért dolgozik nekünk. Az arató, a masina, a csizmadia, a földberbeadó, asztalos, szabó, a fuvaros, a napszámos, egyszóval mindenki, aki nekünk valamit mozdit. Mire mindenkit kifizetünk és az államnak is beszolgáltatjuk a reánk kivetett mennyiséget, akkorra a hombá-

runkban már csak a fenekén szomorkodik néhány szem gabona. És még mindig a régi nóta járja a nagyközönség körében, hogy nálunk fel vannak halmozva az ezresbankok a tulipános ládában. A paraszt kibírja a fizetéseket! Csalódnak! Vagy pedig a zsidó köti be újra a szemüket.

Nekünk, termelőknek, sehogyan sem jut annyi egy napra, mint például Nagydémén a házzsuppolónak, aki 25 kg. buzáért dolgozik napi 8 órát. Maximális árban is 125 koronát keres naponként. Ha nekünk ennyi maradna napi 11—12 órai munkánkért, akkor talán tellene a tulipános ládába is! Így azonban — kisgazdaságban — nyomorúsággal van az is tele.

Polgár Gyula
kisgazda.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

HIREK.

— **Főszolgabíránk guásza.** Járásunk köztisztelőnek örvendő kitűnő főszolgabíráját: Belák Lajost és családját mély gyász érte. Édes anyja: özv. Belák Jánosné, szül. Illés Emilia szept. hó 28-án, '83 éves korában elhunyt. E hó 1-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra már régebben elköltözött férje mellé Vanyolán, hol férje evangélikus lelkész volt. Halálát 8 gyermeke, 14 unokája és kiterjedt rokonság gyászolja. Áldás emlékére! Főbíránk gyászában mi is őszinte részvéttel osztozunk.

— **Főispánbeiktatás Magyaróváron.** Október hó 5-én lesz a főispáninstalláló diszközgyűlés Magyaróváron. Réthelyi Ferenc dr. főispán szeptember 29-én érkezett Magyaróvárra.

— **Piros, fehér, zöld.** Régi dicsőségünk porba hullott, szét vagyunk darabolva. Ha az erdős Kárpátok, avagy kincses Kolozsvárunk felé tekintünk, csak elszakított véreink jajgatását halljuk, akik véreznek a kintől, sápadnak a szegénységtől a megszállás borzalmas napjaiban. A hazaszeretet azért ott lángol szívükben, várva-várják a feltámadást, nem riadva vissza semmitől s ahol csak alkalom van rá, kifejezést adnak magyarságuknak. Ezt bizonyítja a következő két megható, reményt keltő história. Egyik erdélyi színmagyar községben az oláhok rettenetesen sanyargatják az ottani lakosságot és jaj volt annak, aki magyarságának bármilyen módon kifejezést adott. A falu leányai azonban nem törődve az oláhok kegyetlenkedéseivel, azzal is tüntettek magyar voltuk mellett, hogy nemzetiszínű kokárdát tűztek blúzaukra. Az oláh parancsnok természetesen nem volt rest — hiszen tudjuk, nagy legények ők ott, ahol védtelenekkel állanak szemben — és egy rendeletet bocsátott ki, száz botot ígérve mindenkinek, aki nemzetiszínű kokárdával merészel az utcán megjelenni. Tudjuk, az aljas oláh népség szelvényében-hosszában botoztatja Erdélyben szegény elszakadt véreinket s mit tehetek a hős magyar leányok egyebet, levették a nemzetiszínű kokárdát. De azért túljártak a vitéz oláh parancsnok eszén, mert a következő vasárnap az utcán feltűnik egy fehér ruhás leány, majd zöld ruhában látunk egy másikat s azután egy pirosruhás. Karongva egymást, a templomba mennek szépen a Piros, a Fehér, a Zöld.

— **Irodáthelyezés.** Kalmár Zoltán okleveles mérnök, magánmérnöki irodáját Jókai Mór utca 30. szám alá helyezte át.

— **A közzolgálati alkalmazottak kedvezményes áru tűzifaellátása.** A pénzügyminiszternek 1920 január 30-án kiadott rendelete szerint azok a közzolgálati alkalmazottak, akik oly családnak a tagjai, ahol a családfő kedvezményes tűzifaellátásra jogosult, saját személyük után külön tűzifaellátásban nem részesülhetnek, mert egy háztartásnak csak egy kedvezményes tűzifaigazolványa lehet. Ezen rendelet most hatályon kívül lett helyezve és elrendelték, hogy 1920. évi október hó elsejétől kezdve azok a kedvezményes ellátásra jogosult közzolgálati alkalmazottak, akik oly családnak tagjai, ahol a családfő kedvezményes tűzifa ellátására jogosult, saját személyük után az önálló háztartást nem vezető közzolgálati alkalmazottakat megillető kedvezményes tűzifaellátásban részesülnek. A közzolgálati alkalmazottak szénigényjogosultsága ugyanezen alapon bírálendő el.

— **Falusi gazdák figyelmébe.** A nemzeti hadsereg és az ország ellátatlanjainak egész évre való ellátása nem sikerült kellőképpen, mert igen sokan a bevetett területet hamisan vallották be, ezért a közlemezési miniszter Veszprém vármegyére a napokban megjelent rendeletével 2000 waggon kenyérgabonának buza, rozs és kétszeres, továbbá 1000 waggon csöves tengerinek beszoigaltatásáért rendelt el azzal, hogy buza és rozs helyett egy ötödruzsben árpa is adható. Kijelentette a közlemezési miniszter azt, hogy ezen mennyiségből semmi el nem engedhető és pedig addig el nem lesz engedve, amíg az előirt quantumot be nem szolgáltatják, s a beszoigaltatásig a buza, rozs és árpa is zár alatt maradnak, illetve nem lesz szabadforgalom engedélyezve és az összes felesleget elrequirálják. Akikről pedig bebizonyul, hogy kevesebbet jelentettek be, mint amennyit tényleg elvetettek, azoktól az egész termést elkobozzák és pedig felét büntetésképp. Fele a maximális áron lesz megtérítve. Óva intjük a gazdaközönséget, hogy szolgálatossá be mindenki a reá kivetett gabonamennyiséget, mert aki elmulasztja, önmagát is sok kellemetlenség teszi ki.

— **Műasztalosaink és építőiparosaink figyelmébe.** A multkor egyik számunk Szemléjében rámutattunk arra, hogy mi képen értelmezi egyik-másik pápai kereskedő az u. n. keresztény kurzust. T. i. az egyik derék asztalos polgártársunk nem kapott pénzért fát a fakereskedőtől, csak azért, mert magyar is meg keresztény is s ezt nemcsak nem tagadja, de egyenesen ki is mondja. Mint értesültünk, a Pápa és Vidéke Keresztény Fog. és Ért. Szövetkezet igazgatósága elhatározta Pápán — több milliós befektetéssel — egy deszkafüzi- és épületfa-telep felállítását. A részletek megbeszélése f. hó 3-án délután 3 órakor lesz a kaszinó különteremben. Ennél csattanósabb válasz csakugyan nem érkezhett volna a dühöngő zsidó-terrorral szemben.

— **Térzene a várkeriben.** A Move főosztálya vasárnap d. e. 1/4 12 órakor az Esterházy-parkban katonai zenekar közreműködésével térzenét rendez, melyre a város közönségét ez úton is meghívja. — Műsor felöltötteknek 2 K. katonáknak és gyermekeknek 1 K. Belépés a Gróf-út felőli bejáraton. Műsor a ker. szoc. pártirodában és a bejáratnál kapható.

— **Színházi műsor.** Szombaton, vasárnap, „Cigányszerzem” operett, hétfőn „Betyár kendője” népszínmű, kedden „Diákélet” diák-történet dalokkal, szerdán okt. 6-ika alkalmából diszidőadásul „Árva László király” színmű, csütörtökön, pénteken „Cigánygrófnő” operett-újdság.

Megjelent a börtüntetésről szóló törvény. A hivatalos lap szeptember 30-i száma közli az 1920. XXVI. törvényeket a vagyon, az erkölcsiség és a személyiség hatóságosabb védelméről. Ez a törvény mondja ki, hogy bűntettek és vétségek eseteiben lehet börtüntetést alkalmazni.

Felszabadították a textilárakat. A minisztertanács elhatározásából szeptember 30-án a miniszterelnök rendeletét közli a hivatalos lap, mely szerint a pamut, pamuthulladék, pamutfonal, vagy pamutszövet-hulladék, műpamut, az ezekből az anyagokból készült fonál, vagy cérna, vagy ilyenekből előállított szövet ezentúl korlátozás nélkül használható fel, vagy hozható forgalomba.

Felemelték a dohányfejadagot. A fővárosi magyar királyi pénzügyigazgatóság értesítése szerint október hó elsejétől a cigárillos szivarból az eddigi harminc helyett negyven darabot, az általános gyártmányú szivarokból pedig az eddigi száz darab helyett százötven darabot kap a fogyasztó. Nagyon helyes, ha a fogyasztó többet kap, de még helyesebb volna, ha kevesebbet kellene fizetni.

Gabonát és lisztet csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani. A magyar királyi közlekedési miniszterium figyelmezteti a közönséget, hogy a fennálló rendeletek értelmében minnemenü szemes termény s azok örleménye vasúton, hajón, villamoson, gépkocsin, kiskocsin vagy talyigán csak szállítási igazolvánnyal szállíthatók, amelynek kiadására annak a helynek polgármestere, államrendőrsége vagy szolgabírója jogosult, ahonnan az elszállításnak történnie kell. Minden olyan szemes terményt, illetve annak örleményét, amelyre a fél ilyen igazolványt nem tud felmutatni, a vonatellenőrző közegek kötelesek lefoglalni.

Az Amerikában elhunyt magyar állampolgárok halotti bizonylatának megszerzése. Már többen érdeklődtek olvasóink közül szerkesztőségünkben aziránt, hogy milyen úton-módon szerzethetik meg az Amerikában elhunyt hozzátartozóik halotti bizonylatát. Erre nézve értesítjük mindazokat, akiket illet, hogy a belügyminiszternek módjában van az amerikai okiratok megszerzése iránt intézkedni. A beszerzési költségek ugyan pontosan nem ismeretesek, de két, három dollárnál többre nem igen kerülnek. Leghelyesebb, ha az érdekelt fél, aki amerikai halotti bizonylatot akar beszerezni, megfelelő összeget letétbe helyez és kötelezi magát az esetleges költség-többlet viselésére.

Menekült tisztviselők igazoltatása. A belügyminiszter utasítására a menekült tisztviselőket igazoló bizottság felhívja az összes menekült vármegyei, városi és községi alkalmazottakat, hogy igazoló irásait az igazoló bizottsághoz nyújtsák be. Az igazoló nyilatkozathoz csatolandók: 1. azok az okmányok, melyek igazolják, hogy az illető alkalmazottnak a megszállott területen tanúsított magatartása a köztisztviselőtől megkívánható hazafiság követelményeinek megfelel-e? Amennyiben az egyéb hitelt érdemlő okirattal bizonyítható nem volna, az illető megszállt törvényhatóság Budapesten működő vezetőjének erre vonatkozó

hivatalos bizonyítványát kell mellékelni. 2. Az úgynevezett tanácsköztársaság ideje alatt tanúsított kifogástalan magatartásra nézve annak a hatóságnak hivatalos bizonyítványát, ahol az illető alkalmazott 1919. évi március hó 21-től 1920. évi augusztus hó 2-ig volt beosztva. 3. Annak a hatóságnak bizonyítványát, melynek utalványrendelete alapján az alkalmazott illetményeit székhelyének elhagyása óta felvette. Ezen iratok 1920 november hó 30-ig beküldendők a következő címre: Működésükben akadályozott községi, vármegyei és városi alkalmazottak igazoló bizottsága, Budapest.

A csukaszürke vagy táboriszürke katonapásztor és kész kiszabott, vagy szétfeltett katonai egyenruházati cikkék a honvédelmi miniszterium engedélye nélkül más színre nem festhetők.

Kertgazdasági tanfolyam. Ezelőtt két évvel alapította a főváros maglódi úti kilenc holdas gazdaságában a Kertgazdasági Szabadiskolát, oly nők számára, kik úgy elméletileg, mint gyakorlatilag ki akarják képezni magukat konyhakertészet, baromfitenyésztés, sertés, házinyulartás és méhészet, szóval a majorsági gazdálkodás minden ágában. A Kertgazdasági Szabadiskola nem is annyira iskola, mint inkább egy mintagazdaság, ahol az elméleti tanórák mellett minden munkát a növénydekek végeznek. Megtanulhatnak itt mindent, ami a jövődelmező majorsági gazdasághoz szükséges. Minden gazdaság örömmel vesz ilyen munkásnőt, aki nemcsak parancsolni akar, hanem maga is munkához lát és amellel olcsóbb a tudatlan és sokszor megbízhatatlan munkásnál. Beiratkozni lehet bármikor októbertől újévig.

Mennyibe kerültek a Tisza-pörgyorsirói jegyzeti. Tisza István gróf gyilkosai pörének tárgyalása, mint ismeretes, 37 napig tartott. A tárgyaláson a Magyar Kurír és a Magyar Távirati Iroda által kiküldött gyorsírókon kívül a hadosztálybiroság megbízásából a parlamenti gyorsíroda tagjai is szóról-szóra jegyezték a tárgyalás minden mozzanatát. Most készült el a tárgyalási napló költségvetésével, mely 5700 oldal terjedelmű, melyből megállapítható, hogy pusztán a papíros ára és a gépirás díja 29.708 kor. 90 fillérbe került. A gyorsírói díjak pedig a teljesített föl-vétel minden órájáért 500 koronát számítva, 87.055 kor. 50 fillért tesznek ki. A történelmi nevezetességű tanuvalomást tartalmazó napló-jegyzet megörökítésének költségei tehát 116.765 koronát tesznek ki.

A faszobrász-ipar képesítéshez kötele. A kereskedelemügyi miniszter 33.307/21.-920. szám alatti rendeletével a faszobrász-ipart a képesítés igazolásához kötött mesterségek közé sorozta. Rendeletében-hivatkozik arra, hogy a tömegcikkekkel termelő és nem önálló művészi alkotások készítésével foglalkozó faszobrászat, mint a mű- és butoraszlatossággal rokon, illetőleg kapcsolatos ipar kézműves természeténél fogva csak hosszabb gyakorlás útján sajátítható el.

Egy sertés találtatott, tulajdonosa jelentkezzék a rendőrségen.

Lopások. A csendőrség letartóztatta Fekete Erzsébet 18 éves zalaegerszegi illetőségű csavargónőt, mert alapos a gyanú, hogy Szokob István csóti-tábori gazdasági főhadnagytól szept. 29-én este a bakonyzentiványi korcsmában 3600 koronát társával együtt elloptak.

Soós János és nejét feljelentették a veszprémi törvényszéknél, mert Véber Gáspár vanyolai lakostól 4000 korona értékű szőlőprést elloptak.

Német Gábor adászteveli lakostól ismeretlen nevű egyén, az egyik 16-18 év körüli vékony, magas, gesztenyebarna haju, bajszatlan, nagyon rossz ruhája fiatalember és egy 18-20 év körüli, erősen fejlett, ugyancsak rossz ruhát viselő szőke, gömbölytarcu, kékszemű leány hat darab 1000, egy darab 100 és néhány darab 20 koronást elloptak. Az ismeretlen nevű tettesek ellen a nyomozást megindították.

Az illeték alá eső okiratok új ármegállapítása. Minden okirat vagy iromány után, melyekre az eddigi szabályok állandó összegben állapítják meg az illetéket, az eddigi illetéknek ötszörösét kell fizetni. Az okiratok második példányaira és iverre pedig az eddig megállapított díj kétszeres összegét kell fizetni. Örökfogatású szerződésnél a következő illeték fizetendő: 1. Ha az örökfogatott idegen állampolgár és nagykoru, az első ívtől 250 K; ha az örökfogatott magyar állampolgár és nagykoru, az első ívtől 100 K; ha az örökfogatott magyar állampolgár és kiskorú, 50 K; ha az örökfogatott kiskorú és hadiárva, az első ívtől 5 korona. Ha az örökfogatás egyszersmind vagyonátruházást is tartalmaz, akkor a vagyonátruházásra megszabott illetéket a fentirt illetékeken felül meg kell fizetni. A közigazgatási hatóságokhoz küldendő beadványokra, jegyzőkönyvekre és mellékletekre pedig, ha eddig 50 fillér volt, úgy ezután 2 koronát, ha eddig 50 fillérnél több volt, 3 koronát, ha 1 korona volt eddig, ezután 5 korona fizetendő. A mi jó uraink ugyancsak jó példával járnak elő, mindenre lehet mindennek az árát felszólolni; mindenestre mentségükre szolgál, hogy ők — eltérve a... árdragítótól, árdragításukat rendeletekben is kifejezésre juttatják.

A szénügyek intézésének új rendje. A kormány 6407/920. M. E. számú rendeletével a széntermelés és szénellátás ügyeit újabb intézkedésig a szénügyek katonai felügyelőjére, a széntermelési kormánybiztosra és a szénelosztási kormánybiztosra bízta. Mind a három szerv a törvényesen megállapított hatáskörén belül önálló, tehát egymástól független, de egymást legmesszebbmértőn támogatni és kölcsönös egyetértésben működni tartozik. Közös ügyeket a szénügyek katonai felügyelőjének elnöksége alatt tárgyalnak és amennyiben nem jutnának megegyezésre, a minisztertanács annak a miniszternek előterjesztése alapján dönt, akinek hatáskörébe a kérdéses ügy lényegileg tartozik.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zallavy Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső-hosszu-utca 7. szám.

Villanyezereleéseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágítására való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok.

Csengők.

Főző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.